

Aurelija ANDRIEKUTĖ

PER LIETUVĄ NUSKAMBĖJO PIRMASIS MUZIKUOJANČIŲ ŠEIMŲ FESTIVALIS-KONKURSAUS „GAIDŲ PYNĖ“. PRASIDĖJUSI PRAĖJUSIŲ METŲ PAVASARĮ RENGINIAIS LIETUVOS REGIONUOSE, RUDENĮ FESTIVALĮ VAINIKAVO LABDARINGI KONCERTAI PAŽEIDŽIAMIAUSIOMS SOCIALINĖMS GRUPĖMS – TĖVŲ GLOBOS NETEKUSIEMS VAIKAMS, VIENIŠIEMS SENOLIAMS IR NEJGALIESIEMS.

ATSIGRĖŽĘ ATGAL JAU GALIME APŽVELGTI ĮVYKIUS IR PASIDŽIAUGTI PASIEKTAIS REZULTATAIS. KALBAMĖS SU ŠV. KAZIMIERO ORDINO NARIAIS – FESTIVALIO INICIATORE IR PROJEKTO VADOVE MUZIKOLOGE ALDONA JUODELIENE BEI FESTIVALIO ORGANIZACINIO KOMITETO IR VERTINIMO KOMISIJŲ NARIU, LIETUVOS MUZIKOS IR TEATRO AKADEMIJOS DOCENTU KOMPOZITORIUMI KAZIU DAUGĖLA.

- Kodėl nusprendėte rengti festivalį muzikuojančioms šeimoms?

Aldona Juodelienė: Į šį klausimą puikiai atsako mūsų festivalio šūkis „Muzikuojanti šeima – darni šeima. Darni šeima – stipri valstybė“. Pagrindinis festivalio organizatorius Šv. Kazimiero ordinas, kurio šūkis yra „Vivere bonum faciendo“ (Gyventi darant gera), jau daugelį metų vykdo kultūrinius, socialinius, labdaros projektus, juos įgyvendina ordino nariai ir savanoriai rėmėjai. Šį kartą dėmesio centre buvo šeima, jos gyvybingumo, kūrybiškumo ir kultūrinių tradicijų puoselėjimas. Projektu siekta stiprinti šeimos svarbą individo ir visuomenės gyvenime suvokimą, skatinant Lietuvos šeimas muzikuoti drauge.

Ilgus amžius muzika buvo neatsiejama mūsų tautos kasdienybės ir švenčių, papročių ir apeigų dalis. Muzikavimo tradicijos itin puoselėtos šeimoje, kurios aplinka turi didelę įtaką asmens kūrybiškumui. Čia

Muzikuojanti šeima – Darni šeima

formuojasi asmens nuostatybės, estetinis skonis, tad mo galia vertintina kaip šios stiprinimo, jaunosios kartos ir kultūringos visuomenės priemonė. O kūrybinis dialogas bendrų interesų subūrėnariai dovanoja vieni kiti ir prasmingą buvimą drauge neišblėstančiais vaikystės metais, jie kuria šeimos kultūciją, perduodamą iš kartos

Apie muzikos galią laiško žodžius yra pasakęs M. K. Čiurlionis, beje, mokytis muziką pradėjo šeimoje: „Muzika – kalba, jinai stebuklus daro, danti laukinius žvėris, st...>. Kuomet ji prasidėjo – gali susekti. Nestebėtina, drauge su žmogaus siela svarbiausioji ir pirmutinė

- Muzikuojančios šeimos iš visos Lietuvos, užsiregistravusių šeimų ansamblių, daugiabučių lyvių. Muzikuojančios Lietuvos – kokios jos?

A. J.: Tai ypatingi, originalūs, verti žavėjimosi, ir paramos šeimų ansamblių muzikavimo šeimose tradicijai iš kartos į kartą, kitus pasiburti muzikos mokyklai, kantis vaikai ar jų mokytojai – muzikos mokyklas baigę profesiją įgiję tėvai, me

Muzikuojanti šeima – darni šeima. Darni šeima – stipri valstybė

formuojasi asmens nuostatos ir vertybės, estetiškas skonis, tad muzikavimo galia vertintina kaip šeimos saitų stiprinimo, jaunosios kartos, taip pat ir kultūringos visuomenės ugdymo priemonė. O kūrybinis džiaugsmas, kai bendrų interesų suburiami šeimos nariai dovanoja vieni kitiems gražų ir prasmingą buvimą drauge, tampa neišblėstančiais vaikystės prisiminimais, jie kuria šeimos kultūrinę tradiciją, perduodamą iš kartos į kartą.

Apie muzikos galią labai gražius žodžius yra pasakęs M. K. Čiurlionis, kuris, beje, mokytis muzikos taip pat pradėjo šeimoje: „Muzika – tai dievų kalba, jinai stebuklus daranti, nutildanti laukinius žvėris, statanti pilis <...>. Kuomet ji prasidėjo – niekas negali susekti. Nestebėtina. Užgimė ji drauge su žmogaus siela ir yra tai jo svarbiausioji ir pirmutinė kalba.“

– Muzikuojančios šeimos susirinko iš visos Lietuvos, užsiregistravo net 35 šeimų ansambliai, daugiau nei 100 dalyvių. Muzikuojančios Lietuvos šeimos – kokios jos?

A. J.: Tai ypatingi, unikalūs, originalūs, verti žavėjimosi, palaikymo ir paramos šeimų ansambliai. Vienu muzikavimo šeimose tradicija tęsiasi iš kartos į kartą, kitus paskatino susiburti muzikos mokyklose besimokantys vaikai ar jų mokytojai, trečius – muzikos mokyklas baigę ar muziko profesiją įgiję tėvai, meilę muzikai

perdavę ir savo vaikams. Ypatingų padėkos žodžių nusipelnė mokytojai, kurie skyrė daug laiko ir jėgų padėdami ansambliams pasirošti. Jie skatino ir drąsino šeimas muzikuoti drauge, net subūrė visiškai naujus ansamblius. Tokiomis šeimomis, kurias muzikuoti drauge paskatino mūsų festivalis-konkursas, ypač džiaugiamės. Pradedančiųjų ansamblių tarp festivalio dalyvių buvo net devyni.

Paskatinti šeimas muzikuoti drauge buvo vienas iš mūsų uždavinių ir, manau, jį pavyko sėkmingai įgyvendinti. Tad festivalio ir projekto idėja, pasklidusi po visą Lietuvą, įvairiomis spalvomis suskambo dalyvių pasirodymuose – nuo tradicinio lietuvių folkloro iki džiazo muzikos, nuo klasikos perlų iki populiarių lietuviškų šlagerių.

– Muzikavo skirtingos profesinės ir sceninės patirties ansambliai. Ar nebuvo sunku juos palyginti ir įvertinti? Pagal kokius kriterijus vertinote pasirodymus?

Kazys Daugėla: Muzikuojančių šeimų ansambliai buvo vertinami pagal tokius kriterijus: muzikalumas, intonacija, ritmas, meniškumas, originalumas, ansambliskumas bei sceninis įvaizdis. Bendras pasirodymo lygis pasirodė aukštas, ypač akademinės muzikos kategorijoje. Džiugu, kad daugelis ansamblių pasižymėjo puikia intonacija ir muzikalumu, kas

labai svarbu darniam ansambliui. Gal kiek skurdesnis repertuaras bei atlikimo lygis buvo jaučiamas pramoginės muzikos kategorijoje, tačiau visos muzikuojančios šeimos nuosirdžiai stengėsi pagal galimybes ir sugebėjimus pasirodyti kuo geriausiai. Juk tai buvo ne tik festivalis, bet ir konkursas su piniginėmis premijomis. Todėl ruošiasi rimtai ir atsakingai.

A. J.: Komisijos narių vertinimu, visi ansambliai, nesvarbu kokiai krypčiai – pramoginės, akademinės ar liaudies muzikos – atstovavo, buvo atsakingai ir puikiai pasirodę. Nors iš mėgėjiškai muzikuojančių šeimų ansamblių nebuvo reikalaujama aukšto profesionalumo, tačiau muzikuojant, kaip ir užsiimant kita veikla, visada pravartu turėti tikslą ir judėti į priekį, nesustoti tobulėti. Tad po perklausų regionuose, įvykusių gegužės mėnesį, komisijos nariai individualiai teikė patarimus ne vienam ansambliui, ypač jei dalyviai neturėjo profesionalių talkininkų ir muzikavo savarankiškai. Tai padėjo tobulėti ir geriau pasirošti baigiamajam festivalio renginiui.

Rugsėji festivalio baigiamajame koncerte muzikuojančios šeimos varžėsi dėl laureatų vardo. Kai kurie dalyviai pateko į nugalėtojų grupę, kiti buvo apdovanoti diplomais, padėkos raštais ir dovanėlėmis. Konkursas

parodė, kad Lietuvoje gausu gražių, originalių muzikuojančių šeimų, o kai kurios jų atstovauja mūsų šaliai ir tarptautiniuose renginiuose.

- Ką galėtumėte išskirti iš girdėtų ansamblių, atliktų kūrinių? Neįprastos aranžuotės, retesnės instrumentai, ypatingi talentai, išskirtiniai balsai?

K. D.: Išsklausius daug nuostabių ansamblių ir išgirdus įvairiausio žanro kūrinių, norėtusi paminėti visus dalyvus – visi jie verti susižavėjimo, palaikymo ir paramos. Tačiau ypač įsiminė keletas ansamblių. Pirmiausia tai Beinarių trio ir „Mudu abudu“ iš Vilniaus. Jiems skirti aukščiausios balai akademinės muzikos kategorijoje. Sužavėjo Lietuvos žinomos muzikų Beinarių dinastijos atstovų – obojininko Roberto Beinario ir kompozitorės Vaidos Striaupaitės-Beinarienės – dukrų Brigitos ir Gabrielės nepaprastai muzikaliai ir profesionaliai atliekama Christopherio W. Glucko „Melodija“ iš operos „Orfėjas ir Euridikė“, pritaikyta fleitai ir arfai. Atliekant Piotro Čaikovskio Neapolietišką dainelę prie sesučių su tambūrinu prisijungė broliukas Laurynas, dar tik pradėdantis muzikanto kelia.

Maloniai nustebino brolių Algirdo Leonardo ir Augusto Poškų ansamblis „Mudu abudu“ – berniukai puikiai groja klasikine gitara ir fortepijonu, įdomūs ir gražūs buvo jų pasirinkti kūriniai. Taip pat norėčiau paminėti kornetininukų trio iš Vilniaus, pelniusį apdovanojimą „Už įdomiausių interpretaciją“, Germanavičių šeimos kvartetą iš Raseinių rajono Viduklės miestelio, įvertintą už kūrybiškiausių pasirodymą. Nors šis kvartetas ir nesurinko aukščiausių balų finaliniame ture, tačiau sesutės Lėja ir Vėja visus sužavėjo ne tik gražiais balsais, bet ir puikiu grojimu smuiku ir fortepijonu. Pramoginės muzikos kategorijoje itin artistiška pasirodė vilniečiai „Linksmieji trimitai“ – vienas jauniausių festivalio atlikėjų šešerių metų Jonas Školnas su savo tėčiu Vladimiru.

- Prašyčiau apibūdinti renginio rezultatus. Kokių tikslų pavyko pasiekti?

K. D.: Rezultatai puikūs jau vien dėl to, kad renginyje dalyvavo įvairūs ir gausūs būrys muzikuojančių šeimų iš visos Lietuvos. Daugelis ansamblių žavėjo savo entuziazmu, nuoširdu-

mu, noru muzikuoti. Prieš organizuojant festivalį-konkursą „Gaidų pynė“ buvo baimintis, kad jame dalyvaus nedaug šeimų, tačiau abejonės netrukus išsisklaidė.

Manau, kad pirmas blynas neprisivilo, buvo pasiekti sumanyto renginio tikslai – skatinti muzikavimo šeimoje tradicijos atgimimą, siekiant stiprinti šeimos ryšius, ugdyti jos narių kūrybiškumą ir puoselėti šeimos kultūrinės tradicijas. Tikiuosi, kad šis gražus ir reikalingas renginys sėkmingai vyks ir kitamet, įtrauks dar daugiau muzikuojančių šeimų iš Lietuvos regionų, o gal bus patrauklus ir užsienyje gyvenantioms šeimoms.

Gyvename laikais, kai visko, regis, yra, tačiau didžiausiu deficitu tampa žmogiškoms vertybėms. Visais laikais, nesvarbu, kokios auklėjimo mados tuo metu populiariausios, didžiausia vertybė yra ta pati – šeima. Festivalis „Gaidų pynė“ parodė, kad Lietuvoje turime kuo džiaugtis – gražiai ir darniai muzikuojančiomis šeimomis.

- Festivalio renginiai vyko beveik visus metus daugelyje Lietuvos miestų – Kaune, Šiauliuose, Panevėžyje, Vilniuje, Dotnuvoje. Organizuojant tokį renginį reikalingos nemažos pajėgos.

A. J.: Būtinai projekto sėkmingo įgyvendinimo sąlyga – gera komanda ir partnerių palaikymas. Festivalis išskirtinis tuo, kad subūrė gausų bendraminčių ir partnerių būrį, tarp kurių – ir žymūs menininkai, pedagogai, dovanoję savo laiką ir paramą, ir institucijos. Projektą pradėję su viena partnere, Vilniaus muzikos mokykla „Lyra“, baigėme su aštuoniais partneriais. Didžiausios pagalbos sulaukėme iš muzikos mokyklų, kurios muzikavimo šeimoje idėją savo bendruomenėse puoselėja jau ne vienus metus. Ypač esame dėkingi mokymosi, priėmusioms festivalio dalyvių perklausas Panevėžyje, Kaune, Šiauliuose, Vilniuje. Festivalio baigiamajam koncertui puikias sąlygas sudarė Vilniaus B. Dvariono dešimtmetė muzikos mokykla.

Bendri tikslai ir idėjos bendradarbiavimo saitais ordina susiejo ir su festivalio „Muzikuojame šeimoje“ organizatoriais. Šis jau daugiau kaip dešimtį metų vykstantis festivalis, prasidėjęs kaip nedidelis Kauno

mikrorajono bendruomenės, vėliau miesto renginys, jo iniciatorės muzikologės Gražinos Dainauskienės pastangomis palaipsniui išaugo į visos šalies (nuo 2008 metų) festivalį, o šiemet sulaukė muzikuojančių šeimų ir iš kitų valstijų. Siekiame atskiras iniciatyvas suvienyti į bendrą judėjimą ir planuojame, kad ateinančiais metais „Gaidų pynė“ ir „Muzikuojame šeimoje“ susilies į vieną, dar didesnį ir įspūdingesnį, visą Lietuvą apimantį renginį.

Esame dėkingi Lietuvos kultūros ministerijai ir Kultūros tarybai už finansinę pagalbą, dėl kurios galėjome surengti tiek daug renginių visoje šalyje, muzikos garsais pradžinginti labiausiai socialiai pažeidžiamas visuomenės grupes. Labdaringi koncertai vyko Vilniaus SOS vaikų kaime, Panevėžio senelių globos namuose ir Dotnuvos slaugos namuose. Koncertuose, kurių klausėsi per 100 globos namų gyventojų, skambėjo ir instrumentiniai, ir vokaliniai kūriniai, klasikinė, liaudies ir populiarioji muzika. Šeimų ansambliams pavyko sukurti namų jaukumui alsuojančią nuotaiką ir pasidalinti muzikavimo džiaugsmu.

Dalyvių ir žiūrovų atsiliepimai byloja, kad toks festivalis labai prasmingas, kad būtent tokio pobūdžio renginio mūsų šalies kultūriname gyvenime trūko.

- Kokių naujovių esate numatę kitais metais?

A. J.: Stengsimės įtraukti dar daugiau šeimų iš visos Lietuvos, užmegzti ryšius su užsienyje gyvenančiomis muzikuojančiomis šeimomis, sutelkti didesnį partnerių ir rėmėjų būrį. Siekiame suburti muzikuojančių šeimų bendruomenę, kurioje būtų dalinamasi pasiekimais, mokomasi, bendraujama ir bendradarbiaujama, gaunama pagalba. Todėl subrendo idėja ateityje kviesiti šeimas į vasaros stovyklą, kur gamtoje tėvų ir vaikų ansambliai, padedami profesionalių mokytojų, pažintų ansamblinio muzikavimo paslaptis, ugdytų savo kūrybiškumą, puoselėtų šeimos kultūrinės tradicijas, kaupytų muzikinę patirtį. ■